

WOORDENBOEK VAN DE VLAAMSE DIALECTEN

UNIVERSITEIT GENT
Vakgroep Nederlandse Taalkunde

Vragenlijst 116
DECEMBER 1999

Blandijnberg 2
9000 Gent

LANDBOUW: ALGEMEENHEDEN EN RESTANTEN

Dialect van : (stad, dorp, gehucht, wijk),
..... (gemeente). (provincie)

GESPROKEN DOOR :

OPGETEKEND DOOR :

Naam :

Naam :

Geboorteplaats : Geboorteplaats :

Geboortejaar :

Geboortejaar :

Waar opgegroeid :

Dialect :

(vroeger) beroep :

(vroeger) beroep :

In welke gemeente werd beroep uitgeoefend :

Ik ben naar school geweest tot jaar.

Dialect van moeder :

Hoogste diploma :

Dialect van vader :

Adres en telefoonnummer :

Dialect van echtgeno(o)t(e) :

.....

Ik ben naar school geweest tot jaar

.....

Datum van invullen van vragenlijst :

Adres en telefoonnummer :

.....

.....

Beste medewerker/ster,

Deze vragenlijst moet dienen voor een dialectwoordenboek. Wilt u er dus zorg voor dragen dat u steeds woorden geeft die in uw dialect gebruikelijk waren of zijn. Tracht de dialectuitspraak zo goed mogelijk weer te geven. Maak u echter geen zorgen als dat soms moeilijk blijkt te zijn. Elke aanduiding, hoe onvolmaakt ook, is welkom.

Vul ook de eerste bladzijde (met naam, geboorteplaats enz.) zo nauwkeurig mogelijk in. Mogen we u vragen de vragenlijst in te vullen voor slechts één plaats en niet voor een hele streek? Na 'dialect van : ...' hoort de naam te staan van één bepaalde plaats van voor de gemeentefusies, niet de naam van een streek.

A Boer

1. Hoe heet de uitbater van een hoeve, een boerenbedrijf?	
2. de vrouw van de boer?	
3. de vrouw die (b.v. als weduwe of anderszins) alleenstaand een boerenbedrijf uitbaat?	
4. een welgestelde boer?	
5. welgestelde boerin?	
6. een boer die zelf nauwelijks handwerk verricht, maar dat hoofdzakelijk door werklieden laat doen?	
7. een kleine boer, een keuterboertje, die vroeger vaak niet over eigen dierlijke trekkracht beschikte en tussentijds bij grotere boeren ging werken?	
8. een boer eigenaar?	
9. een boer pachter, huurder?	
10. een boer die gedeeltelijk eigenaar en gedeeltelijk pachter is?	
11. een boer die een hoeve uitbaat voor rekening van de eigenaar, meestal een kasteelhoeve?	
12. een boer in of aan de rand van de stad?	
13. een boer die zijn melk verkoopt in de stad?	
14. een slechte, achteloze boer, die veel onkruid op zijn akkers heeft?	
15. Hoe noemt men de boer die grond bezit of bewerkt naast het eigen boerenbedrijf? B. v. : Boer Martens is mijn ...	
16. Hoe zegt men "bij de boer(en)"? B.v. Hij werkt	
17. Kent u een scheldnaam voor boeren, boerenfolk ?	

B Personeel op de boerderij

17. Hoe heette het jongste knechtje op de boerderij, het manusje van alles? In de tijd van de kinderarbeid (tot ong.	
--	--

1920) kwam die vaak alleen werken voor de kost.	
18. Hoe heette de paardenknecht. Het was een jonge inwonende knecht die uitsluitend de paarden verzorgde en het werk met de paarden op het veld deed?	
19. Hoe heette de inwonende meid op de hoeve?	
20. Hoe heette de meestal oudere knecht die alle soorten hoevewerk deed? Hij was in de regel een dagloner die niet inwoonde.	
21. Hoe noemde men boerenarbeiders in het algemeen?	

C Ingebruikneming, pacht, overname

22. Hoe heette de toezichter op de landbouwgronden van een grootgrondbezitter? Soms was hij ook belast met het ophalen van de pacht.	
23. Hoe zegt men in uw dialect : grond in gebruik hebben tegen betaling?	
24. Hoe zegt men het gebruiksrecht van een hoeve met inboedel en veldvruchten erbij overkopen?	
25. Hoe noemt men de som geld die men bij deze transactie betaalt alleen maar voor het gebruiksrecht, dus met uitsluiting van de eigenlijke waarde van inboedel, veestapel en veldvruchten?	
26. Hoe noemt men de op het veld staande gewassen bij een verkoop of overname?	
27. Hoe heet een openbare verkoping van roerend of onroerend goed van een hoeve?	
28. Hoe noemt men de schatting van de waarde van landbouwgrond, al of niet met gewassen erop?	
29. Hoe zegt men het landbouwterrein herverdelen en percelen of stukken ervan uitwisselen? B.v. Boer A. en B. willen ...	
30. Hoe zegt men 'mekaar helpen door het leveren van wederdiensten' bij de boeren?	
31. Hoe zegt men in uw dialect van een boer dat hij failliet is?	

32. Hoe zegt men 'ophouden met boeren'? B.v.: Boer Davids zal ...

D. Jaarindeling bij de boer

33. Hoe noemt men in het boerenbedrijf : het voorjaar?

34. Hoe zegt men : in het voorjaar? (b.v. ten uitkomen)

35. Hoe noemt men in het boerenbedrijf het zaaiseizoen?

36. Hoe zegt men : in het zaaiseizoen?

37. Hoe noemt men in het boerenbedrijf het hooiseizoen?

38. Hoe zegt men : in het hooiseizoen?

39. Hoe noemt men in het boerenbedrijf de periode dat de runderen in de weide slapen?

40. Hoe zegt men : in de periode dat de runderen in de weide slapen?

41. Hoe noemt men in het boerenbedrijf het oogstseizoen?

42. Hoe zegt men : in het oogstseizoen?

43. Hoe noemt men in het boerenbedrijf de periode onmiddellijk na de oogst?

44. Hoe zegt men : in de periode direct na de oogst?

45. Hoe noemt men in het boerenbedrijf de periode na de zomer in het algemeen, het najaar?

46. Hoe zegt men : in het najaar?

47. Hoe zegt men : in de periode rond 1 oktober?

49. Hoe noemt men in het boerenbedrijf de periode dat er traditioneel geslacht werd?

50. Hoe heet de winterzaaiperiode?

51. Hoe zegt men : in de winterzaaiperiode?	
52. Hoe noemt men in het boerenbedrijf de periode dat er absoluut geen akkerbewerking is?	
53. Kent u nog andere benamingen voor periodes in het jaar op de traditionele boerderij?	

E. Dagindeling

54. Vroeger had men op de boerderijen, zeker in de zomer, vijf maaltijden. Hoe noemde men het nemen van de maaltijd 's ochtends direct voor of na het melken?	
55. Het nemen van de maaltijd in de loop van de voormiddag?	
56. Het nemen van de maaltijd op de middag?	
57. Het nemen van de maaltijd rond vier uur in de namiddag?	
58. Het nemen van de maaltijd 's avonds?	
59. Hoe heette een werkperiode tussen twee maaltijden?	
60. Hoe zei men : het werk onderbreken om te gaan eten?	
61. Hoe heette de middagpauze?	
62. Het nemen van de middagpauze?	
63. De laatste werkperiode van de dag, voor de avondmaaltijd?	
64. Hoe zei men : op het veld eten?	
65. Hoe heette het eten dat naar de veldarbeiders gebracht werd?	

F. Kledij

66. Hoe heette de brede, blauwe linnen kiel, die vroeger (tot ong. 1920 en soms nog later) bij veldwerk gedragen werd?	
--	--

67. Hoe heette de meestal rood gekleurde halssdoek die hierbij gedragen werd?

G. Houtgewas en verzorging

68. Hoe heet een struik, een houtig gewas dat zich onmiddellijk van boven de grond vertakt.

69. een boom die omhoog groeit en waarvan de stam niet afgeknot wordt?

70. een afgeknotte boom?

71. het geheel van de takken die op de stam van een afgeknotte boom staan?

72. de te lange takken van struiken en tronken afhakken met een hakmes?

73. van hoge bomen de overtollige takken langs de stam en in de kruin weghakken?

74. Hoe zegt men het afgehakt hout van bomen, struiken en tronken zo bewerken dat men er alleen dikke lange takken en houtbussels aan overhoudt?

75. Hoe noemt men een min of meer rechte, dikke, lange tak waarvan de fijne takjes zijn afgehakt?

76. Hoe heet het getimmerde geraamte (later ook soms een metalen gelaste constructie) waarin houtbussels werden aangemaakt?

77. Hoe heet een houtbussel?

78. Een houtbussel van doornhout?

79. Het pakje korte, fijne takjes dat in een houtbussel wordt ingewerkt?

80. Een houtbussel van dikke stokken met een weinig fijn hout van binnen?

81. Hoe zegt men bomen "rooien"?

82. Hoe heet een afgezaagd eind boomstam?

83. Hoe heet het wortelblok van een afgezaagde of afgekapte boom?

84. Hoe heet een stuk brandhout dat bekomen wordt door het klieven van een stuk boomstam of door het doorzagen van een lange dikkere tak?

85. Hoe heet een rechthoekige stapel houtbussels?